

PWYLLGOR CRAFFU AMGYLCHEDDOL

DYDD MAWRTH, 23 CHWEFROR 2021

Yn
bressenol: Cynghorydd Patel(Cadeirydd)

Cynghorwyr Derbyshire, Owen Jones, Lancaster, Jackie Parry,
Parkhill, Owen, Sandrey a/ac Wong

1 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ymddiheuriad am absenoldeb.

2 : DATGAN BUDDIANNAU

Gwnaed y datganiadau canlynol yn unol â Chod Ymddygiad yr Aelodau:

Y Cynghorydd Owen Jones	Eitem 4	Personol	Cyfarwyddwr Anweithredol Bws Caerdydd
Y Cynghorydd Sandrey	Eitem 4	Personol	Cyfarwyddwr Anweithredol Bws Caerdydd

3 : COFNODION

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Ionawr 2021 fel cofnod cywir gan y Pwyllgor.

4 : CYNIGION DRAFFT Y GYLLIDEB 2021-22 – TROSOLWG
CORFFORAETHOL

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn darparu cyd-destun ar gyfer craffu ar yr adrannau hynny o Gynllun Corfforaethol Drafft y Cyngor 2021 - 2024 ac ymgynghoriad cyllideb drafft y Cabinet 2021/22, fel y maent yn ymwneud â'r swyddogaethau hynny o dan gylch gwaith y Pwyllgor Craffu Amgylcheddol.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod y Cabinet, ym mis Gorffennaf 2017, wedi nodi rhaglen bolisi ac ymrwymadau cyflawni cysylltiedig o'r enw 'Uchelgais Prifddinas'. Sefydlodd hyn flaenoriaethau allweddol y Cabinet ar gyfer y tymor trefol ac amlinellu rhaglen i barhau i yrru economi'r ddinas yn ei blaen, tra'n sicrhau bod pawb sy'n gyfrifol am fanteision llwyddiant yn cael eu teimlo. Adnewyddwyd yr Uchelgais Prifddinas ym mis Chwefror 2021 i adlewyrchu'r ymrwymadau parhaus ar gyfer y weinyddiaeth.

Y pedwar prif faes sy'n sail i Gynllun Corfforaethol 2021-24 yw:

- Gweithio i Gaerdydd – mae Caerdydd yn lle gwych i dyfu i fyny, tyfu'n hŷn, cefnogi pobl allan o dlodi, cymunedau diogel, hyderus a grymus.
- Gweithio dros Gymru - Prifddinas sy'n gweithio dros Gymru

- Gweithio i'r Dyfodol – Rheolir twf poblogaeth
Caerdydd mewn ffordd wydn
- Gweithio i Wasanaethau Cyhoeddus –
Moderneiddio ac integreiddio ein gwasanaethau cyhoeddus

Mae'r Cynllun Corfforaethol a'r Cynllun Lles yn ddogfennau allweddol o ran cyflawni Uchelgais Prifddinas, gan eu bod yn trosi blaenoriaethau'r Weinyddiaeth yn amcanion sefydliadol realistig. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol hefyd yn gosod dyletswydd statudol ar Gyrrff Cyhoeddus i gyhoeddi amcanion lles. Mae'r Cynllun Corfforaethol hefyd yn nodi'r Mesurau Perfformiad a'r targedau a fydd yn galluogi'r Cyngor a'i bwyllgorau craffu i fonitro'r ddarpariaeth.

Rhoddodd yr adroddiad grynodedb o sefyllfa ariannol yr awdurdod, crynodeb o effaith pandemig parhaus Covid-19 sy'n parhau i gael effaith ariannol sylweddol a diweddariad ar Brexit.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Weaver, Aelod Cabinet dros Gyllid; Chris Lee, Cyfarwyddwr Corfforaethol, Adnoddau ac Ian Allwood, Pennaeth Cyllid, i'r cyfarfod. Gwahoddwyd y swyddogion i roi cyflwyniad. Gwahoddwyd y Pwyllgor gan y Cadeirydd i roi sylwadau, ceisio eglurder neu godi cwestiynau ar y wybodaeth a gafwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Nododd yr Aelodau y cymorth ariannol a gafwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod pandemig Covid-19. Gofynnodd yr Aelodau a oedd Llywodraeth Cymru wedi rhoi unrhyw arwydd y byddai cymorth ariannol yn y tymor hwy i ddelio â chanlyniadau'r pandemig. Dywedodd y Pennaeth Cyllid fod rhywfaint o arian canlyniadol wedi'i neilltuo gan Lywodraeth Cymru at ddibenion penodol a rhagwelwyd cyhoeddiadau pellach o ran y pwysau ychwanegol a wynebir.
- Gofynnodd yr Aelodau am gadarnhad o'r enillion rhagamcanol ar y £374 miliwn a ddyrannwyd i gynlluniau buddsoddi i arbed. Dywedwyd wrth yr Aelodau y bydd swm y buddsoddiad a wneir ar unrhyw gynllun buddsoddi i arbed yn cael ei adennill dros nifer o flynyddoedd. Bydd yr amserlen yn amrywio yn dibynnu ar y cynllun penodol. Cytunodd y Pennaeth Cyllid i roi mwy o fanylion ar gais.
- Gofynnwyd i swyddogion egluro sut y byddai'r arbedion effeithlonrwydd o 1% mewn ysgolion yn cael eu cyflawni. Dywedodd y Pennaeth Cyllid nad oedd yr arbediad o 1% wedi'i dargedu at feysydd penodol o ariannu ysgolion. Gofynnwyd i'r Aelodau nodi, er gwaethaf yr arbedion effeithlonrwydd o 1%, fod twf net o tua £6.5 miliwn o hyd yng nghyllidebau ysgolion.
- Nododd yr Aelodau yr adnoddau ychwanegol a ddarparwyd i gefnogi Strategaeth Caerdydd Un Blaned. Gofynnodd yr Aelodau a oedd blaenoriaethu Caerdydd Un Blaned yn cael ei wneud gyda golwg ar yr ymgynghoriad cyhoeddus. Nododd yr Aelod Cabinet dros Gyllid nad oedd y blaenoriaethu'n adlewyrchiad o'r ymgynghoriad ar y gyllideb. Rhaid i'r awdurdod sicrhau nad yw polisi Caerdydd Un Blaned yn 'annibynnol' o ran y Cyngor. Mae elfennau i'r strategaeth a fydd yn gofyn am rywfaint o adnoddau penodol ac mae rhai swyddi allweddol wedi'u nodi gan y gwasanaeth. Nod y Strategaeth Un Blaned yn y pen draw yw nodi'r weledigaeth i ddatgarboneiddio'r awdurdod a'r ddinas gyfan a bydd hynny'n ei gwneud yn ofynnol i bob cyfarwyddiaeth ystyried y strategaeth.

- Synnwyd yr Aelodau fod newid yn yr hinsawdd wedi'i raddio'n 5^{ed} blaenoriaeth yn yr ymgynghoriad ar y gyllideb. Gofynnwyd i'r Aelod Cabinet a oedd angen ymgyrch ymwybyddiaeth y cyhoedd ar bwysigrwydd newid yn yr hinsawdd. Derbyniodd yr Aelod Cabinet ei bod yn bosibl nad yw newid yn yr hinsawdd wedi cael blaenoriaeth mor uchel ag y gellid ei ddisgwyl. Dangosodd yr ymgynghoriad fod pobl yn amlwg o'r farn bod yr economi, cefnogi pobl ifanc a gwneud i bobl deimlo'n ddiogel yn flaenoriaethau uwch eleni. Ystyriwyd yr ymgynghoriad ar y gyllideb hefyd yn unol ag amrywiaeth o ymgynghoriadau eraill a gynhaliwyd.
- Gofynnodd yr Aelodau a roddwyd ystyriaeth i edrych ar ddewisiadau amgen i roi cymhorthdal i lwybrau bysus nas defnyddir yn ddigonol, megis trafndiaeth sy'n ymateb i'r galw, ac a ystyriwyd y galw am lwybrau bysus ar ôl pandemig. Dywedodd yr Aelod Cabinet fod cymorth ariannol ar gyfer llwybrau bysus â chymhorthdal wedi'i gyllidebu am gyfnod o ddwy flynedd er mwyn caniatáu i Lywodraeth Cymru ail-reoleiddio'r diwydiant. Ni chafodd yr ail-reoleiddio hwnnw ei wireddu a phenderfynodd y Cabinet ei bod yn iawn parhau i ddarparu'r cymhorthdal er mwyn osgoi tarfu ar bobl sy'n dibynnu ar y gwasanaethau. Roedd yr Aelod Cabinet o'r farn y byddai trafndiaeth gyhoeddus yn hanfodol yn y dyfodol, er y derbyniwyd y gallai'r model ariannu penodol hwn ddod i ben.
- Gofynnodd y Pwyllgor a oedd arian a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod y pandemig wedi'i neilltuo. Dywedodd y Pennaeth Cyllid fod y cyllid caledi wedi'i neilltuo i wariant ychwanegol neu wedi colli incwm o ganlyniad i bandemig y coronafeirws.
- Derbyniodd yr Aelod Cabinet fod y cyhoeddiad diweddarach am setliad y gyllideb eleni yn llai o gyfle i Bwyllgorau Craffu fod yn rhan o'r broses o bennu'r gyllideb. Fodd bynnag, mae cyfranogiad Aelodau Craffu bob amser yn cael ei groesawu a'r gobaith oedd y byddai'n cymryd rhan llawer mwy sylweddol yn y dyfodol.
- Gofynnodd yr Aelodau a yw'r awdurdod yn manteisio ar gyfraddau llog isel drwy fireinio benthyca ac a oedd unrhyw risgiau wrth wneud hynny. Dywedodd yr Aelod Cabinet fod rhai arbedion wedi'u cyflawni drwy ad-dalu cyfalaf yn gynnar. Fodd bynnag, nid oedd benthyca arall yn cymryd lle hyn. Mae'r benthyca arfaethedig yn cael ei wneud i fuddsoddi yn nyfodol y Ddinas drwy ddarparu tai, seilwaith trafndiaeth, ailddatblygu ysgolion ac economaidd. Mae nifer o'r prosiectau hyn ar sail buddsoddi i arbed. Dywedodd y Pennaeth Cyllid fod y rhan fwyaf o'r arbedion yn ymwneud â thalu cynlluniau buddsoddi i arbed yn gynt na'r disgwyl. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau fod aildrefnu dyledion yn offeryn rheoli cyllideb ond bod y cyfleoedd i aildrefnu dyledion wedi lleihau oherwydd bod yr awdurdod ynghlwm wrth gyfraddau benthyca is.

PENDERFYNWYD – Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor i gyfleu unrhyw sylwadau, arsylwadau ac argymhellion a wnaed yn ystod y ffordd ymlaen.

5 : CYNLLUN CORFFORAETHOL DRAFFT 2021-2024 A CHYNYGION
CYLLIDEBOL DRAFFT 2021-2022

Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Caro Wild, Yr Aelod Cabinet dros Gynllunio Strategol a Thrafnidiaeth a swyddogion o'r gyfarwyddiaeth Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd.

Yn dilyn datganiad byr gan yr Aelod Cabinet, gwahoddwyd y Pwyllgor i wneud sylwadau, ceisio eglurder neu godi cwestiynau am y wybodaeth a gafwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ynghylch sut a ble y byddai 'cymdogaethau traffig isel' yn cael eu gweithredu. Dywedodd yr Aelod Cabinet fod budd y cyhoedd mewn cymdogaethau traffig isel wedi'i fynegi'n gyson a bod yr awdurdod yn ystyried cyflwyno rhai cynlluniau peilot. Bydd Cyngor Caerdydd yn ymgysylltu â chymunedau cyn gweithredu cynlluniau o'r fath.
- Gofynnodd Aelod a fyddai cyllid a ddyrennir i droedffyrdd yn cael ei roi tuag at droedffyrdd newydd neu uwchraddio rhai presennol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cynllunio Trafnidiaeth a'r Amgylchedd fod yr awdurdod, o ganlyniad i bandemig y coronafeirws, wedi atal gwaith ar brosiectau adnewyddu llwybrau troed. Mae'r cyllid wedi'i gario ymlaen. Mae cynlluniau troedffyrdd newydd yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cyllid yn cael ei dargedu at gael gwared ar slabiau concrid a'u disodli gan asffalt gan y gall slabiau concrid achosi problemau i bobl â phroblemau symudedd. Bydd aelodau lleol yn cael gwybod ble mae'r gwaith hwn yn cael ei wneud. Nodwyd dirywiad cyffredinol yn y llwybrau troed yn y ddinas. Gofynnodd yr Aelodau i swyddogion hefyd nodi'r problemau sy'n achosi gwreiddiau coed.
- Nododd yr Aelodau yr oedi hwnnw ym maes Fferm Solar Ffordd Lamby. Gofynnodd yr Aelodau am y wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa bresennol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd fod y cysylltiad gwifren breifat â'r cyfleuster dŵr gwastraff cyfagos yn fater adeiladu a bod goblygiadau cost sylweddol. Mae trafodaethau gyda'r contractwr ar y ffordd orau o gyflawni'r cysylltiadau gofynnol a hefyd cadw costau mor isel â phosibl yn parhau. Mae'r trydan sy'n cael ei gynhyrchu yn cael ei gyflenwi i'r grid cenedlaethol ar hyn o bryd. Bydd y cysylltiad gwifren breifat yn gwella proffidioldeb y prosiect.
- Gofynnodd y Pwyllgor am ragor o fanylion am ble mae llithriant wedi digwydd yn y rhaglen gyfalaf. Dywedodd y Cyfarwyddwr Strategaeth, Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd y bu llithriant ar waith priffyrdd a gwaith gwella mewn ardal o amgylch Canol y Ddinas yn ystod anawsterau cael staff a chontractwyr ar y safle o ganlyniad i bandemig y coronafeirws. Mae cymaint â phosibl wedi'i ailintegreiddio i'r rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn i ddod. Nododd y Pennaeth Cyllid fod adroddiad monitro cyllideb Mis 9 yn nodi manylion y llithriant ar draws cynlluniau cyfalaf a sut y mae hynny wedi digwydd. Mae llithriant hefyd yn gysylltiedig â derbyn arian grant gan Lywodraeth Cymru yn hwyr yn y flwyddyn ariannol.
- Gofynnodd yr Aelodau a fu asesiad manwl o arbedion effeithlonrwydd posibl. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod y gyfarwyddiaeth wedi gwneud arbedion effeithlonrwydd ers nifer o flynyddoedd a'i bod yn anodd dod o hyd i arbedion effeithlonrwydd newydd. Fodd bynnag, mae'r gyfarwyddiaeth bob amser yn

edrych ar gyfleoedd i gynhyrchu mwy o incwm a gweithio'n fwy effeithlon.

- Cadarnhaodd swyddogion fod y gyfarwyddiaeth yn gweithio mewn partneriaeth â Heddlu De Cymru o ran parcio problemus ar balmentydd. Mae'r gyfarwyddiaeth hefyd yn ceisio nodi ardaloedd lle mae angen gosod slabiau palmant yn barhaus oherwydd parcio parhaus ar balmentydd.
- Gofynnodd yr Aelodau i swyddogion roi rhagor o fanylion am y strategaeth ar gyfer 'systemau trafndiaeth deallus' fel y nodir yn y Cynllun Corfforaethol. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod y strategaeth yn fenter gorfforaethol gyfan sy'n dwyn ynghyd nifer o wahanol elfennau o bob cyfarwyddiaeth. Y bwriad yw mapio sut olwg fyddai ar rwydwaith trafndiaeth deallus, yn enwedig rheoli rhwydwaith a theithio llesol. Y bwriad yw sefydlu strategaeth erbyn diwedd 2021.
- Nododd yr Aelodau fod nifer o brosiectau'n cael eu cynnal yn ystod y flwyddyn. Gofynnwyd i swyddogion a oedd capasiti o fewn y gyfarwyddiaeth i gyflawni'r nifer fawr o brosiectau sy'n cael eu cynnal. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod y gyfarwyddiaeth yn canolbwyntio ar ddarparu £52 miliwn o wariant cyfalaf ar nifer o gynlluniau ac roedd y gyfarwyddiaeth yn ymwybodol o'r adnoddau sydd eu hangen i gyflawni'r cynlluniau hynny. Cydnabuwyd hyn yn gorfforaethol hefyd a rhoddwyd cymorth yn unol â hynny.
- Gofynnodd yr Aelodau pa faint a math o gerbydau trydan oedd y gyfarwyddiaeth a oedd am eu prynu dros y 12 mis nesaf. Dywedodd swyddogion fod y Cynllun Corfforaethol yn cynnwys targed o 90 o gerbydau llai yn bennaf. Roedd opsiynau ar gyfer cerbydau mwy hefyd yn cael eu hystyried fel rhan o strategaeth ehangach, gan gynnwys egwyddor 'trydan yn gyntaf'. Mae arian ychwanegol hefyd wedi'i sicrhau i ddarparu seilwaith gwefru trydan yn y depo GTC a chyfleusterau eraill.
- Nododd yr Aelodau fod cyllid ychwanegol ar gyfer Caerdydd Un Blaned wedi'i ddyrannu i strategaethau Cynllunio, Trafndiaeth a'r Amgylchedd ond menter gorfforaethol oedd strategaeth Caerdydd Un Blaned. Gofynnodd yr Aelodau am ddadansoddiad o sut y byddai'r cyllid hwnnw'n cael ei ddefnyddio. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod gan Gaerdydd Un Blaned 20 o brosiectau allweddol, a rennir neu a arweinir yn bennaf gan gyfarwyddiaethau eraill. Mae'r cyllid yn ymwneud â swyddogion arweiniol prosiectau ar y Strategaeth Fwyd a'r Strategaeth Un Blaned a'r Papur Gwyn. Roedd swydd Cydgysylltydd Un Blaned barhaol hefyd a chyllid ychwanegol ar gyfer gweithio ar draws cyfarwyddiaethau.
- Rhoddodd swyddogion y wybodaeth ddiweddaraf am ymwneud y gyfarwyddiaeth â chynllun Ffordd Churchill.
- Cytunodd swyddogion i roi ymateb ysgrifenedig i'r Aelodau ar gwestiynau mewn perthynas â'r cynllun bathodyn glas a'r cynnydd yn y cynllun trwyddedau parcio i ddefnyddwyr anaml.

PENDERFYNWYD – Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor i gyfleu unrhyw sylwadau, arsylwadau ac argymhellion a wnaed yn ystod y ffordd ymlaen.

Strydoedd Glân, Ailgyrchu a'r Amgylchedd

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Michael Michael, yr Aelod Cabinet dros Strydoedd Glân, Ailgylchu a'r Amgylchedd a swyddogion o'r gyfarwyddiaeth.

Yn dilyn datganiad byr gan yr Aelod Cabinet, gwahoddwyd y Pwyllgor i wneud sylwadau, ceisio eglurder neu godi cwestiynau am y wybodaeth a gafwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Wrth ymateb i gwestiwn gan y Pwyllgor, dywedodd yr Aelod Cabinet fod gwaith yn mynd rhagddo i baratoi'r Strategaeth Fwyd. Dywedodd y Cyfarwyddwr y byddai'r Strategaeth Fwyd yn cynnwys dwy thema allweddol: tyfu bwyd ac ysgolion.
- Cadarnhaodd yr Aelod Cabinet fod y Cyngor yn ystyried opsiynau ar gyfer cartref cŵn newydd yng Nghaerdydd.
- Nododd yr Aelodau y rôl a chwaraeir gan y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir yn ystod y pandemig. Gofynnodd yr Aelodau a fyddai'r GRhR yn gallu cynnal eu lefelau gwasanaeth arferol neu a fyddent yn cael cymorth ychwanegol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol fod GRhR wedi dargyfeirio nifer o swyddogion i orfodi a rheoleiddio Covid-19. Mae'r swyddogion hynny wedi cael eu hadleoli o ardaloedd lle bu gostyngiad yn y llwyth gwaith, megis arolygiadau hylendid bwyd. Rhagwelwyd y bydd ôl-groniad sylweddol o raglen waith graidd pan fydd busnesau'n ailagor. Cadarnhaodd swyddogion pe bai Llywodraeth Cymru'n cyflwyno rheoliadau tymor hwy sy'n gysylltiedig â covid, megis mewn siopau a bwytai, yna roedd disgwyl y byddai Llywodraeth Cymru yn ariannu'r llwyth gwaith ychwanegol hwnnw yn unol â hynny.
- Nododd yr Aelodau fod £3.2 miliwn wedi'i ddyrannu i ddarparu Canolfan Ailgylchu Gwastraff y Cartref newydd yng ngogledd Caerdydd. Gofynnodd yr Aelodau pa gynnydd sydd wedi'i wneud tuag at ddod o hyd i safle addas. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol fod nifer o safleoedd wedi'u hystyried ond nad oes yr un ohonynt wedi'u datblygu. Mae Ystadau Strategol wrthi'n adolygu safleoedd posibl.
- Nododd yr Aelod fod yr uchafswm a godir am ailgartrefu cŵn wedi cynyddu i £500. Gofynnodd yr Aelodau beth oedd y rhesymeg dros y cynnydd hwn. Dywedodd yr Aelod Cabinet ei fod yn falch o'r record sydd gan Gartref Cŵn Caerdydd wrth ailgartrefu cŵn. Ni chodiwyd y ffigur o £500 am bob ci ac roedd yn gymharol isel o'i gymharu ag elusennau sy'n ailgartrefu cŵn. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod y ffigur a godir yn amrywio yn dibynnu ar oedran a brîd y ci.
- Gofynnodd yr Aelodau beth y gallai preswylwyr ddisgwyl ei weld am yr arian a ddyrannwyd tuag at y peilot synwryddion biniau a glanhau dwfn. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol y byddai synwryddion biniau yn cael eu gosod mewn biniau yn y 1100 litr mwy a ddarperir mewn blociau neu fflatiau er mwyn darparu data ar sut y cânt eu defnyddio. Mae synwryddion wedi cael eu defnyddio mewn biniau cyhoeddus ers peth amser ac mae hyn wedi caniatáu cynyddu effeithlonrwydd yn y gwasanaeth, gan fod y biniau'n cael eu monitro a dim ond pan fyddant yn cyrraedd tua 75% yn llawn y cânt eu gwagio. Bydd yr adnoddau ar gyfer glanhau dwfn yn cael eu defnyddio nid yn unig i godi sbwriel ond hefyd i gael gwared ar ordwf a chlychau a dadwenwyno eraill mewn ardal benodol er mwyn gwella ei ymddangosiad. Byddai'r rhan fwyaf o'r adnodd ychwanegol yn

mynd tuag at gostau staff.

- Gofynnodd yr Aelodau am sicrwydd na fyddai cynnydd mewn taliadau profedigaeth y flwyddyn nesaf yn effeithio'n andwyol ar breswylwyr a oedd mewn profedigaeth oherwydd covid-19. Dywedodd yr Aelod Cabinet fod ffioedd angladdau yng Nghaerdydd yn gystadleuol iawn ac yn cymharu'n dda â dinasoedd craidd eraill. Dywedodd y Cyfarwyddwr mai'r cynnydd oedd yr olaf mewn set tair blynedd o gynnydd mewn prisiau. Mae'r gwasanaeth profedigaeth yn wasanaeth penigamp ac roedd cysylltiadau cwsmeriaid wrth wraidd y gwasanaeth. Nid oedd y Cyfarwyddwr yn ymwybodol o unrhyw ôl-groniad oherwydd galwadau cynyddol ar y gwasanaeth oherwydd y pandemig.
- Gofynnodd yr Aelodau am fanylion am faint o gymorth y mae'r gwasanaeth yn ei gael gan grwpiau gwirfoddol a pha mor ddibynnol oedd y maes gwasanaeth ar wirfoddolwyr o ran dosbarthu bagiau. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol fod gan yr awdurdod dimau dosbarthu bagiau a bod gwirfoddolwyr wedi ategu hyn. Bydd hybiau'n ailagor yn fuan gan ddarparu rhagor o fannau gwerthu. Yn y tymor hwy bydd y gwasanaeth yn symud tuag at ddefnyddio bagiau y gellir eu haildefnyddio.
- Gofynnodd yr Aelodau faint o aelodau staff sydd wedi'u hyfforddi i orfodi ac a fu cynnydd mewn gorfodi o ganlyniad. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol fod gwahanu traddodiadol rhwng staff glanhau a gorfodi. Mewn 'swyddogion strydoedd' yn y dyfodol os yw gwastraff wedi'i gyflwyno'n anghywir byddant yn ymchwilio ac yn trosglwyddo tystiolaeth i gydweithwyr mewn Gorfodi. Bydd 130 o swyddogion ar y stryd a rhagwelwyd y byddai gwelliant amlwg yn y cyfraddau gorfodi. Byddai Timau Ansawdd Amgylcheddol Lleol (AALLau) hefyd yn gyfrifol am orfodi baw cŵn a sbwriel.
- Gofynnodd yr Aelodau a yw cynigion i dynnu'r holl blastig untro o leoliadau'r Cyngor wedi bod yn destun Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol fod y cynnig yn ymwneud ag eitemau fel cwpanau coffi defnydd sengl a throwyr ac ati. Nid oedd unrhyw gynigion i ddileu eitemau a ddefnyddir at ddibenion meddygol.
- Gofynnodd yr Aelodau pam mae'r targed ar gyfer gorfodi tipio anghyfreithlon yn is y flwyddyn nesaf na'r flwyddyn gyfredol. Roedd y gostyngiad mewn tipio anghyfreithlon yn ymwneud â'r incwm a gynhyrchwyd. Mae'r ffigur ar gyfer incwm o ddirwyon wedi'i ostwng i lefel fwy cyraeddadwy.
- Gofynnodd yr Aelodau a ystyriwyd goblygiadau diogelwch lleihau golau stryd. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod goleuadau LED yn fwy dadleuol ac y gellir eu haddasu mewn ymateb i anghenion lleol penodol.
- Cyfeiriodd yr Aelodau at y targed ailgylchu o 70% a'r uchelgais ar gyfer strategaeth ailgylchu o 85% mewn Canolfannau Ailgylchu Gwastraff y Cartref. Gofynnodd yr Aelodau faint o hyn sy'n canolbwyntio ar aildefnyddio, yn enwedig o ran ailgylchu gwydr. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol fod 90% o'r deunydd a gesglir ar hyn o bryd mewn CAGCau sy'n cael ei anfon i'w ailgylchu yn cael ei ailgylchu. Ar hyn o bryd mae'r ddinas yn ailgylchu tua 58% o'i gwastraff. Bydd ailgylchu gwydr yn cynyddu perfformiad ac mae ymarfer peilot wedi dangos y bydd ailgylchu gwydr yn bosibl. Rhagwelir newidiadau pellach i'r ffordd y

cyflwynir ailgylchu er mwyn lleihau halogiad. Rhagwelir y bydd y Strategaeth Gwastraff, a fydd yn mynd i'r afael â'r materion hyn, yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

- Gofynnodd yr Aelodau a oedd ceisiadau wedi'u cyflwyno ar gyfer cyllid Economi Gylchol Llywodraeth Cymru. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod yr awdurdod wedi cael £2 filiwn, ynghyd â £369,000 ychwanegol i'w ddyrannu i brosiectau sydd eisoes yn cael eu cyflawni.
- Gofynnodd yr Aelodau pam mae'r cynnydd mewn incwm o fferm solar Ffordd Lamby wedi'i raddio fel risg 'coch'. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod hyn yn ymwneud â gweithredu prosiect fferm solar yn gyffredinol.

PENDERFYNWYD – Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor i gyfleu unrhyw sylwadau, arsylwadau ac argymhellion a wnaed yn ystod y ffordd ymlaen.

6 : RHAGLEN WAITH 2020-2021

Cyflwynodd y Prif Swyddog Craffu opsiynau rhaglen waith i'r Aelodau eu hystyried yn y dyfodol.

Dymunodd y Cadeirydd gofnodi diolch diffuant y Pwyllgor am gyfraniad Richard Bowen tuag at waith y Pwyllgor yn ystod ei wasanaeth gyda'r Cyngor.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

7 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Ni nodwyd unrhyw eitemau bryd.

8 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Rhodddwyd gwybod i aelodau y byddai cyfarfod nesaf Pwyllgor Craffu'r Amgylchedd yn cael ei gynnal ar Ddydd Mawrth 2 Mawrth 2021 am 4:30pm drwy MS Teams.